

บทที่ ๓

ความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมือง

สมมติว่า นาย ก. ได้คิดการเป็นกบฏในประเทศ ก. แต่ไม่สำเร็จ จึงได้หลบหนีเข้าไปในประเทศ ข. ประเทศ ก. ร้องขอต่อประเทศ ข. ให้ส่งตัวนาย ก. ข้ามแดนไปให้ การพิจารณาใช้ดุลพินิจของประเทศ ข. จะเป็นเรื่องง่ายเพราะความผิดฐานกบฏนั้นเป็นความผิดการเมืองแต่อย่างใดก็ตาม แต่ถ้าหากในระหว่างทำการกบฏ นาย ก. ได้ใช้อาวุธเป็นยิงคนตาย ความยากลำบากจะเกิดขึ้นทันที เพราะนาย ก. ต้องคดีทั้งความผิดการเมืองคือการกบฏและความผิดอาชกรรมคือการฆ่าคนตาย

ที่ว่ายากลำบากนั้นก็เพราะว่า เมื่อนานาประเทศได้รับหลักการไม่ส่งข้ามแดนในความผิดการเมืองแล้วนั้น โคขยายไปถึงความผิดเกี่ยวเนื่องกับความผิดการเมือง (relative political offense) ด้วย

ความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองนั้นคือ ความผิดอาชกรรมซึ่งเกี่ยวข้องอยู่กับหรือต่อเนื่องกับการกระทำทางการเมือง กล่าวคือหมายถึงการกระทำที่กระทบถึงระบอบการเมืองหรือระบอบสังคมของรัฐหนึ่ง ๆ และในขณะเดียวกันก็ได้กระทบถึงส่วนใดเสีย เอกชนอันเป็นความผิดต่อประชาชนธรรมดาด้วย(๑) ดังนั้น ความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองจึงเป็นมีอยู่มากกว่าความผิดการเมืองโดยแท้ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของ M. Charles de Vissher ในรายงานของ Mr. Brierly ในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (๒) ว่า

"ความยากลำบากเกี่ยวกับความผิดการเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้เกิดขึ้นส่วนมากมาจากความจริงที่ว่าได้ไปขยายให้มีขอบเขตนอกอยู่ประการหนึ่งของหลักความคิดใน "ความผิดการเมือง" โดยธรรมดาแล้วความผิดการเมืองหมายถึงความผิดการเมืองโดยแท้ กล่าวคือ ไม่มีความผิดต่อกฎหมายอาชกรรมอยู่ด้วยในความผิดนั้น แต่เมื่อเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแล้ว ความคิดเห็นนี้มักจะขยายคลุมไปถึงความผิดที่ขึ้นอยู่ด้วย (ancillary offense) คือความผิดต่อกฎหมายอาชกรรมอันเกี่ยวกับการกระทำหรือเหตุการณ์ทางการเมือง (๓)

(๑) คร.ขุน ศรีบัวภัย หน้า ๑๓๘
 (๒) รายงานนี้ คณะกรรมาธิการสันนิบาตชาติผู้เชี่ยวชาญเพื่อการจัดทำกฎหมายระหว่างประเทศขึ้นเป็นประมวล ได้ลงมติรับเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ.๑๙๒๖
 (๓) Deere, p. 248

การพิจารณาในเรื่องความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองจึงมีความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะความผิดนี้มักจะเกิดกรณีเป็นปัญหาขึ้นสู่การวินิจฉัยในแต่ละคดีและในแต่ละประเทศเสมอมา

ก. การกำหนดไว้ในสนธิสัญญาและกฎหมาย

เช่นเดียวกับความผิดการเมืองโดยแท้ ตามสนธิสัญญาและกฎหมายอันเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน รวมทั้งในร่าง และโครงการแทนทุกฉบับจะกำหนดถึงความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองไว้ โดยเหตุที่ใช้ถ้อยคำคล้ายคลึงกัน และได้นิยามไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับความผิดการเมืองโดยแท้ จึงจะขอยกเอามาพิจารณาพอเป็นอุทาหรณ์ ดังนี้

๑. การกำหนดไว้ในสนธิสัญญา

สำหรับสนธิสัญญาทวิภาคี *คือ

"ภาคีแห่งสนธิสัญญาไม่ผูกพันที่จะยอมให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนสำหรับความผิดการเมืองหรือความผิดที่เกี่ยวเนื่องกับการเมือง (an offense connected with a political offence". (1)

"การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะไม่ยอมให้ถ้าความผิดที่ร้องขอ.... เป็นความผิดการเมืองหรือเป็นการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับความผิดเช่นว่านั้น (an act connected with such an offence". (2)

"การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะไม่ยอมให้

(เอ).....

(บี) ในเรื่องความผิดการเมืองหรือการกระทำเกี่ยวเนื่องกันนั้น (acts connected therewith)". (3)

สำหรับสนธิสัญญาพหุภาคี มีดังนี้

"ความผิดการเมืองและการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกันนั้น (acts related thereto) ..... เว้นจากการส่งข้ามแดน" (4)

---

(๑) ข้อ ๖ แห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างเยอรมันกับตุรกี

ลงวันที่ ๓ กันยายน ค.ศ. ๑๙๓๐

(๒) ข้อ ๖ แห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างเบลเยียมกับโปแลนด์

ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๓๑

(๓) ข้อ ๔ แห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างโคลัมเบียกับปานามา

ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓

(๔) ข้อ ๓๕๕ แห่ง Bustamante Code ระหว่างปารากวัย อาเจนติน

โบลิเวีย เปรู และอุรุกวัย

"การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะไม่ยอมให้

(เอ) .....

(บี) เมื่อความผิดมีสถานะทางการเมืองหรือมีลักษณะเกี่ยวเนื่อง

กันนั้น (a character related thereto)". (1)

"การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะไม่ยอมให้สำหรับความผิดการเมือง

จะไม่ยอมส่งอาชญากรผู้หลบหนีให้ ถ้าการกระทำผิดที่เกี่ยวเนื่อง

....เป็นอาชญากรรมการเมืองหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกัน (an act connected with it....". (2)

๒. การกำหนดไว้ในกฎหมายภายใน

สำหรับความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองนั้นได้มีบัญญัติอยู่ใน
กฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศต่าง ๆ ไว้เช่นเดียวกัน เช่น

"การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะไม่ยอมให้ถ้าความผิดที่ขอให้ส่งข้ามแดน
เป็นการเมือง หรือถ้าเกี่ยวข้องกับการกระทำทางการเมือง (if it is
connected with a political act) อันมีลักษณะเพื่อการเตรียมการ
รักษา ปกปิดหรือป้องกันความผิดนั้น" (๓)

"การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะไม่เป็นผลสำหรับความผิดการเมืองใด ๆ
สำหรับความผิดอาชญากรรมที่ได้กระทำเกี่ยวเนื่องกับ (committed in
connection with) ความผิดการเมืองและเจตนาที่จะส่งเสริมความมุ่งประสงค์
ตรงต่อความผิดการเมืองเช่นนั้น ....." (๔)

"จะไม่ส่งข้ามแดน.....

(๑) .....

(๒) เมื่อความผิดที่ได้กระทำมีลักษณะการเมืองหรือเกี่ยวเนื่อง

กับความผิดการเมือง (connected with political offenses)

(๑) ข้อ ๓ แห่งอนุสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน ลงนาม ณ กรุงมอนเตวิเดโอ
วันที่ ๒๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๓๓

(๒) ข้อ ๔ แห่งความตกลงส่งผู้ร้ายข้ามแดน ลงนาม ณ คารากัส วันที่ ๑๘
มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๑๑

(๓) มาตรา ๓ แห่งกฎหมายเยอรมัน ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๘
สังเกตได้ว่ากฎหมายเยอรมันได้ให้คำนิยามแต่ความผิดการเมืองโดยแท้เท่านั้น

(๔) มาตรา ๓ แห่งกฎหมายนอร์เวย์ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๐๘

(๕) มาตรา ๓ แห่งกฎหมายอาเจนตินา ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ค.ศ. ๑๘๘๕

สำหรับในร่างและโครงการต่าง ๆ ก็ได้กำหนดไว้ทำนองเดียวกันกับสนธิสัญญาและกฎหมาย กล่าวคือกำหนดไว้แต่ไม่ได้ให้คำนิยามหรือความหมายเอาไว้เลยว่าคุณนึกเกี่ยวเนื่องกับการเมืองคืออะไร

อาจกล่าวได้ว่าในร่างอนุสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนของฮาวารด์ เป็นสัญญาฉบับเดียวที่ได้ให้คำนิยาม "ความนึกเกี่ยวเนื่องกับการเมือง" ไว้ด้วย กล่าวคือ นอกไปจากได้ให้คำนิยามความนึกการเมืองโดยแท้ทั้งที่ได้กล่าวมาแล้วในบทก่อน ยังได้กำหนดไว้อีกว่า

"รวมถึงความนึกใด ๆ เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติการของพวกที่ได้จัดตั้งกันขึ้นมา คือความมั่นคงหรือระบบของรัฐบาลแห่งรัฐที่ร้องขอโดยตรงและไม่ได้ยกเว้นความนึกอื่น ๆ ที่มีจุดประสงค์ทางการเมือง (it includes any offense connected with the activities of an organized group directed against the security or governmental system of the requesting State, and it does not excluded other offenses having a political objective.)

ตามนัยนี้ก็หมายความว่า ร่างอนุสัญญานี้ได้กำหนดข้อทดสอบ ๒ ประการ เพื่อจะนำเอาการกระทำอันไม่ว่าจะกระทำโดยคนเดี่ยวหรือกว่านั้นเข้าอยู่ในประเภทความนึกการเมืองด้วย คือ

(๑) การกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติการของพวกที่จัดตั้งกันขึ้นมา และ

(๒) การปฏิบัติการของพวกนี้มุ่งโดยตรงต่อความมั่นคงหรือระบบของรัฐบาลแห่งรัฐ (๑)

เป็นที่น่าสังเกตว่าถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลคนเดียวโดยไม่ได้มีพรรคพวก จะไม่ถือเป็นความนึกเกี่ยวเนื่องกับการเมืองตามข้อกำหนดนี้ แม้ว่าจะได้กระทำโดยมุ่งต่อความมั่นคงหรือระบบของรัฐบาลแห่งรัฐก็ตาม

อย่างไรก็ตาม ในวรรคสุดท้ายได้กินความกว้าง คือไม่ว่าความนึกใด ๆ ที่มีจุดประสงค์ทางการเมือง อาจถือว่าเป็นความนึกการเมืองได้

เป็นอันว่านอกจากความหมายของความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมือง ความร่างอนุสัญญาของฮาวารด์แล้ว สนธิสัญญาและกฎหมายเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไม่ได้ให้ความกระจ่างชัดในเรื่องนี้เลย เคียร์ดิงกับกล่าวว่ หลักความคิดเกี่ยวกับความผิดการเมืองโดยแท้เป็นที่ตกลงกันได้โดยทั่ว ๆ ไป และไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากอะไร ที่จะ เป็นปัญหาขึ้นก็คือความผิดที่เกี่ยวเนื่องกับการเมืองนั้นแหละจะเป็นปัญหา เพราะว่าเมื่อเรามีเรื่องบางเรื่องซึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องการเมืองล้วน ๆ หรือมิใช่อาชญากรรมล้วน ๆ ปัญหาที่มีอยู่ว่า เราจะชี้คืบเส้นชั้นที่ตรงไหน? มีองค์ประกอบอันใดซึ่งควรจะหยิบยกเอามาพิจารณาเพื่อวินิจฉัย ภัยคุกคามที่เกี่ยวข้องอันใดจึงควรจะให้กับแต่ละกรณี? เราจะควรพิจารณาถึงเหตุทางวัตถุวิสัย (objective factors) เท่านั้นละหรือ เช่นว่าสถานะแห่งสิทธิที่เสียหายหรือความเสียหายมีมากน้อยเพียงไร หรือว่าเราควรจะพิจารณาเหตุทางจิตวิสัย (subjective factors) ด้วย เช่น มูลเหตุจูงใจของผู้ถูกกล่าวหา วัตถุประสงค์ที่เขาต้องการ เราอาจจะวางหลักทั่วไปสำหรับวินิจฉัยทุกกรณีได้ไหม? หรือกรณีอาจจะ มีหลายอย่างแตกต่างกันมากจนกว่าไม่อาจจะตั้งหลักทั่วไปอันใด สำหรับพิจารณากรณีทั้งหมดได้ เหล่านี้ใครจะเป็นผู้วินิจฉัย? (๑)

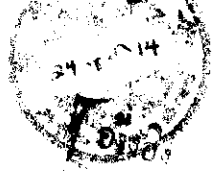
เหตุผลแห่งความสำคัญของความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมือง ก็คือในปัจจุบันนี้ ดังที่เราจะได้พิจารณากันต่อไป ได้รับรองหลักการไม่ส่งข้ามแดนในความผิดการเมือง ฉะนั้น การหาจุดที่แบ่งแยกระหว่างความผิดการเมืองกับความผิดอาชญากรรมคา อันรวมถึงความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองด้วยนั้น มีผลให้เกิดการปฏิบัติเป็นไปในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าถือว่ เป็นความผิดการเมืองก็จะไม่ส่งข้ามแดน แต่ถ้าว่ เป็นความผิดอาชญากรรมคา ก็จะส่งให้แก้กันได้

ข. ชนิดแห่งความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองและระบบที่นำมาพิจารณา

ความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองนี้โดยลักษณะทั่ว ๆ ไปแล้ว แบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิด คือ ความผิดต่อเนื่อง (délit connexe) กับความผิดซ้อนหรือผสม (délit complexe)

---

(1) Deere, p. 248

๑. ความผิดต่อเนื่อง

ความผิดต่อเนื่อง หรือ délit connexe นี้ คือความผิดที่ได้กระทำ
ลงในช่วงเวลาระหว่างความผิดอาชญากรรมกับความผิดการเมือง เช่น ในระหว่างที่ได้มี
การก่อกบฏขึ้น ผู้ที่เข้าร่วมในการก่อการกบฏนั้นได้ฆ่าคนตายด้วย ความผิดเช่นนี้เรียกว่า
ว่าความผิดต่อเนื่อง

การพิจารณาความผิดต่อเนื่องเพื่อหาทางแยกแยะจะถือเป็นความผิด
การเมืองหรือความผิดอาชญากรรมโดยมีจุดประสงค์เพื่อผลแห่งการลงทัณฑ์
แค้นนั้น ได้มีการเอาระบบมาใช้ในการพิจารณาอยู่ ๒ ระบบด้วยกัน ดังนี้ คือ

(๑) ใช้ระบบการแบ่งแยก (Système de la separation)

หมายถึงการแยกออกระหว่างความผิดอาชญากรรมกับความผิดการเมือง จะลง
โทษในความผิดอาชญากรรม แต่ห้ามมิให้ไปลงโทษในความผิดการเมือง ระบบ
นี้ได้เคยมีใช้อยู่ในสนธิสัญญาระหว่างออสเตรเลีย - อังกฤษ กับสวิส ลงวันที่ ๑๓
พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๘๘

(๒) ใช้ระบบความผิดที่เป็นประธาน (Système de la

prédominance)

หรือการดูความหนักเบาของความผิดเป็นสำคัญ

สวิสได้ใช้หลักนี้โดยกฎหมายลงวันที่ ๒๓ มกราคม ค.ศ. ๑๘๘๒ และบราซิล โดยกฎหมาย
ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ค.ศ. ๑๘๑๑

(๓) ใช้ระบบวัตถุประสงค์และมูลเหตุจูงใจ (Système du

but et du motif) คือถ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อการเมืองไม่ลง แต่ถ้าเป็น
มูลเหตุจูงใจทางการเมืองแล้วลง ระบบนี้นับว่าเป็นการยากมากที่จะจำแนก
ว่าจะอะไรเป็นวัตถุประสงค์และอะไรเป็นมูลเหตุจูงใจ

(๔) ใช้ระบบโดยพิจารณาเหตุ (Système de la

causalité) ระบบที่พิจารณาคุเหตุเป็นใหญ่ ซึ่งมีอยู่ข้อเคี้ยวที่ถือว่าเป็น

การละเมิดทางการเมือง คือการกบฏ ซึ่งระบบนี้ เรอโนลต์ (Renault) เป็นผู้
จัดตั้งขึ้น สหรัฐอเมริกาและอังกฤษได้ใช้ปฏิบัติ แต่ได้รับการคัดค้านว่าความผิด
การเมืองมิได้มีแต่การกบฏเท่านั้น

(๕) ใช้ระบบปฏิบัติในสงคราม (Système des usages

de la guerre) ระบบนี้ ตามมติของสถาบันกฎหมายระหว่างประเทศ

๓ ออกบฟอร์ด ในปี ค.ศ. ๑๘๘๐ ได้ยกเว้นไม่ลงผู้ร้ายข้ามแดนแต่เฉพาะในกรณี
การกบฏ สงครามกลางเมือง ซึ่งระบบนี้ก็เพิ่งเล็งโดยเฉพาะระหว่างเกิดการ
ปฏิวัติเป็นสำคัญ คือการกบฏหรือการจลาจลเท่านั้น เหมือนกับระบบของเรอโนลต์
คือระบบพิจารณาเหตุเหตุนี้เอง

(๖) ระบบวิธีการโหดร้ายทารุณ (Système de l'atrocité

du moyen) ระบบนี้ยึดถือศีลธรรมเป็นใหญ่ การกระทำต่าง ๆ ที่โหดร้าย
ป่าเถื่อน คือจะส่งให้แก่กันได้ถ้าความผิดนั้นได้กระทำด้วยความโหดร้ายทารุณ
ระบบนี้มีอยู่ในมติสหประชาชาติระหว่างประเทศ ณ นครเจนีวา ค.ศ. ๑๙๔๘ (๑)

เป็นของแนวาระบบทั้ง ๒ นี้ย่อมได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่าง
กว้างขวางมาก แต่ความทางปฏิบัติแล้วก็สุดแต่ประเทศหนึ่ง ๆ จะนิยมใช้ในระบบ
ใด ทั้งนี้ โดยกำหนดไว้ในกฎหมายหรือสนธิสัญญาของตน

ศาสตราจารย์วิลโคเคย์วินิจฉัยว่า การลอบขโมยเงินจากกระทรวง
การคลังด้วยความประสงค์ช่วยเหลือคณะปฏิวัติให้ได้รับอำนาจเป็นรัฐบาลแต่อย่าง
เดียว เป็นอาชญากรรมธรรมดาซึ่งต่อเนื่องโดยตรงกับความผิดการเมือง ดังนั้น
จึงเป็นความผิดต่อเนื่อง (๒)

๒. ความผิดซ้อนหรือผสม

ความผิดซ้อนหรือผสม หรือ delit complexe นี้ คือความผิด
ที่แยกกันไม่ออก อันแตกต่างจากความผิดต่อเนื่องซึ่งเราสามารถจะแยกออก
จากกันได้เป็นคนละส่วน เช่นการใช้ผิดที่ประมุขของรัฐบาลตายเพื่อตนเองจะ
เสวยอำนาจทางการเมือง เป็นต้น นัยหนึ่งก็คือความผิดที่เป็นกรรมเดียวนั่นเอง
เป็นความผิดกฎหมายอาชญากรรมธรรมดาในขณะที่เป็นการกระทำผิดทางการเมืองด้วย

เมื่อความผิดแยกกันไม่ออกเช่นนี้ ปัญหาการพิจารณาเพื่อแบ่งแยก
ให้ความผิดทั้งสองออกจากกัน จึงไม่สามารถจะทำได้ แต่กระนั้นก็ได้มีระบบ
พิจารณาว่าเป็นการเมืองซึ่งจะส่งโทษหรือไม่ขึ้นอยู่กับ ๓ ระบบด้วยกัน กล่าวคือ

(๑) ระบบที่ ๑ ระบบนี้ให้ถือว่าปฏิบัติเช่นเดียวกับความผิดต่อ
กฎหมายอาชญากรรมธรรมดา คือต้องส่งข้อมแดนให้ เพราะมิฉะนั้นผู้กระทำผิดจะหลีกเลี่ยง
การลงโทษได้โดยอ้างเอาความผิดการเมืองมาบังหน้า เนเธอร์แลนด์
ได้ใช้หลักนี้ สนธิสัญญาระหว่างสหรัฐอเมริกากับเม็กซิโกทั้งสอง ลงวันที่ ๑
ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๕๕ และสนธิสัญญาระหว่างออสเตรเลียกับเสปญ ลงวันที่ ๑๗
เมษายน ๑๘๖๑ ก็ได้ใช้หลักนี้เช่นกัน

(1) Fauchille, p. 1017 - 1018

(2) Deere, p. 248

(๒) ระบบที่ ๒ ระบบนี้ ตราแวร์ส (Travers) เห็นว่า ความผิด
 ซ้อนหรือผสมนี้ก็คือความผิดการ เมืองจึงไม่ต้องลงข้ามแดนในความผิดนี้ ดังที่ได้
 รับรองโดยสนธิสัญญาและการปฏิบัติของประเทศต่าง ๆ ว่าจะไม่ลงข้ามแดนใน
 ความผิดการ เมือง โดยเฉพาะลักษณะของความผิดการ เมืองหรือมิใช่การ เมืองนั้น
 ความผิดซ้อนนี้จะเข้ากันได้กับความผิดการ เมืองมากกว่าความผิดต่อเนื่องด้วยซ้ำไป
 ข้อประมุข รัยข้อชีวิตประมุขของประเทศ (attentat clause) นั่นก็คือความผิด
 ซ้อนนั่นเอง อันควรจะได้รับคำคุ้มครองเสมือนหนึ่งเป็นความผิดการ เมือง

(๓) ระบบที่ ๓ ระบบนี้เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ของเจ้าตำรา
 กฎหมายต่าง ๆ และมีความเห็นแตกต่างกันนานาประการ กล่าวคือ ใช้ระบบ
 พิจารณาเช่นเดียวกับความผิดต่อเนื่อง คือให้ดูความผิดที่เป็นประธาน จุดประสงค์
 มุ่งเหตุจูงใจ สาเหตุ และความโหดร้ายทารุณ อันเป็นการวินิจฉัยในแต่ละคดีไป (๑)
 ศาลสหพันธสวิสได้เคยวินิจฉัยว่าการปลงพระชนม์ซึ่งกษัตริย์ (regicide)
 เป็นความผิดซ้อน กล่าวคือเป็นความผิดที่ทำในขณะเดียวเป็นกรรมเดียวที่มีลักษณะ
 ทั้งอาชญากรรมการ เมืองและความผิดอาญาธรรมดา (๒)

ความผิดเกี่ยวเนื่องกับการ เมืองซึ่งได้รวมความผิดต่อเนื่องกับความผิดซ้อน
 หรือผสมนั้น จากการที่กล่าวถึงลักษณะและระบบต่าง ๆ ที่นำมาพิจารณา เราจะเห็น
 ได้ว่าแต่ละระบบก็มีเหตุผลไปคนละทาง อาจช่วยให้เราเห็นจุดแบ่งระหว่างความผิด
 การ เมืองกับความผิดอาญาธรรมดาได้บ้าง แต่กระนั้นในการพิจารณาต่อไป จะเห็น
 ได้ว่ามีความยากลำบากในการจะวางข้อกำหนดใด ๆ ให้แน่นอนลงไป และระบบที่นำ
 มาใช้ก็จะกลายเป็นหลักในทางจำกัดความผิดการ เมืองและหลักในการพิจารณาใช้
 คุลยพิณิจว่าความผิดใด เป็นความผิดการ เมืองหรือความผิดอาญาธรรมดา

ในที่สุด จึงอาจสรุปได้ว่าในระหว่างความผิดการ เมืองโดยแท้
 กับความผิดเกี่ยวเนื่องกับการ เมือง แม้ว่าความเข้าใจในเรื่องความผิดการ เมือง
 โดยแท้จะแน่ชัดกว่า แต่ความผิดทั้งสองซึ่งรวมอยู่ใน "ความผิดการ เมือง" ความ
 ความหมายโดยทั่ว ๆ ไป นั้น ก็ยังไม่มี ความแน่นอนในหลักความคิดดังที่ได้พิจารณากัน
 มาแล้ว ฉะนั้น ในบทความต่อไป จึงจะได้ศึกษาพิจารณาถึงวิธีการใด ๆ ที่
 จะทำให้เห็นความผิดการ เมืองนี้กระจ่างขึ้น หลังจากได้พิจารณากันว่า ในแง่
 ของการลงรายข้ามแดน "ความผิดการ เมือง" นี้ได้รับการพิจารณาอย่างไร.

(1) Fauchille, p. 1019 - 1020

(2) Deere, p. 248 และ กุคตี Pélissier วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หน้า ๓๗